

14 愛讀暗學仔的阿母

聽講較早的暗學仔，
Thiann-kóng khah-tsá ê àm-
òh-á,

是咧予無讀冊的人欲學捌字才去讀
的。
sī teh hōo bô thak-tsheh ê
lâng beh òh bat-jī tsiah
khì thak--ê.

這馬的暗學仔無仝囉，
Tsit-má ê àm-òh-á bô kâng
--looh,

齣頭加誠濟款，
tshut-thâu ke tsiân tsē
khuán,

欲學啥就有啥。
beh òh siánn tō ū siánn.

愛學東學西的阿母，
Ài òh tang òh sai ê a-bú,

逐工都排甲湔湔，
tāk kang to pāi kah tīnn-
tīnn,

規禮拜攏無閒頗頗。
kui lé-pài lóng bô-îng
tshih-tshih.

拜一暗，
Pài-it àm,

去社區大學上「草藥班」的課。
khì siā-khu t̄ai-hák siōng
“tsháu-iòh pan” ê khò.

阿母講：
A-bú kóng:

「大自然賜予咱遮濟天然的藥草，
“T̄ai-tsū-jian sù hōo lân
tsiah tsē thian-jian ê
iòh-tsháu,

無去共熟似誠無彩。」
bô khi kā sīk-sāi tsiân
bô-tshái.”

閣講：
Koh kóng:

「青草仔捌是寶，
“tshenn-tsháu-á bat sī pó,
毋捌是草。
m̄ bat sī tsháu.

認捌青草，
Jīn-bat tshenn-tsháu,

會予人珍惜地球的每一枝草，
ē hōo lâng tīn-sioh tē-kiū
ē muí tsit ki tsháu,

每一樣樹仔。」
muí tsit tsâng tshiū-á.”

伊嘛誠反對人噴殺草劑，
I mā tsiân huán-tuì lân
phùn sat-tsháu-tse,

講按呢，

kóng án-ne,

會予誠濟有路用的藥草絕種去。
ê hōo tsiānn tsē ū-lōo-īng
ê iōh-tsháu tséh-tsíng
--khì.

拜二暗，
Pài-jī àm,

佇鄉土文學館咧讀「昔時賢文」佢
「臺灣三字經」。
tī hiong-thóo bûn-hák-kuán
teh thák "Sik sî hiân bûn"
kah "Tâi-uân sam-jū-king".

阿母講：
A-bú kóng:

「昔時賢文是早前的勞人留落來的
智慧，
"Sik sî hiân bûn sî tsá-
tsíng ê gâu-lâng lâu lóh-
lâi ê tì-huī,

咧教做人的道理，
teh kà tsò lâng ê tō-lí,

每一句的來源，
muí tsit kù ê lâi-guân,

攏是有典故的。」
lóng sî ū tián-kò --ê."

看阮讀冊無認真，
Khuànn guán thák-tsheh bô
jîn-tsin,

就共阮講：

tō kā guán kóng:

「讀書須用心，
"Thók-su su iōng-sim,

一字值千金。」
it jī tīt tshian-kim."

啊若「臺灣三字經」，
Ah nā "Tâi-uân sam-jū-
king",

是1900年新竹王石鵬先生所寫的，
sī 1900 nî Sîn-tik Ông
Tsióh-pîng sian-sinn sóo
siá --ê,

伊的寫法模仿三字經，
i ê siá-huat bôo-hóng sam-
jū-king,

予人較好記。
hōo lâng khah hó kì.

拜三暗，
Pài-sann àm,

去學英語。
khì òh Ing-gí.

聽講這位對高中退休的英語老師誠
勞教，

Thiann-kóng tsit uī uì ko-
tiong thè-hiu ê Ing-gí
lâu-su tsiānn gâu kà,

阿母嘛學甲誠認真。

a-bú mā òh kah tsiānn jīn-tsin.

毋管是透大風抑是落大雨，

M-kuán sī thàu tuā hong
iáh-sī lōh tuā hōo,

攏毋捌請假。

lóng m̄ bat tshíng-ká.

逐工，

Ták kang,

英語講義摺咧，

Ing-gí káng-gī mooh --leh,

讀甲歡頭喜面。

thák kah huann-thâu-hí-bīn.

伊講：

I kóng:

「欲共少年時學無好的英語，

“Beh kā siàu-liân sī òh bô
hó ê Ing-gí,

好好仔閣學起來。」

hó-hó-á koh òh --khí-lâi.”

拜四暗，

Pài-sì àm,

佇社區的社團學電腦。

tī siā-khu ê siā-thuân òh

tiān-náu.

阿母講：

A-bú kóng:

「這馬是資訊發達的世代，

“Tsit-má sī tsu-sìn huat-tat ê sè-tāi,

袂使佢社會脫節。」

bē-sái kah siā-huē thuat-tsiat.”

定定看伊坐佇電腦頭前咧使用「一指神功」，

Tiānn-tiānn khuànn í tsē
tī tiān-náu thâu-tsing teh
sú-iōng “tsit tsáinn sîn
kong”,

嘛定定咁我去共伊教。

mā tiānn-tiānn hīu guá khi
kā í kà.

看起來，

Khuànn --khí-lâi,

學電腦對阿母來講有較困難淡薄仔。

òh tiān-náu tuì a-bú lâi
kóng ū kah khùn-lân
--tām-pòh-á.

拜五暗，

Pài-gōo àm,

就較輕鬆矣，

tō kah khin-sang --ah,

咧學挨絃仔。
teh òh e hiân-á.

毋過，
M-koh,

嘛是阮較艱苦的時陣。
mā sī guán khah kan-khóo ê
sī-tsūn.

人講：
Lâng kóng:

「一笛二簫萬世絃。」
“It phín jī siau bān sè
hiân.”

絃仔愛學一段時間才挨會好聽，
Hiân-á ài òh tsit tuānn
sī-kan tsiah e ē hó-
thiann,

拄開始學的阿母是鋸甲誠歡喜，
tú khai-sí òh ê a-bú sī kī
kah tsiānn huann-hí,

啊阮規家伙仔是聽甲強欲擋袂牢。
ah guán kui-ke-hué-á sī
thiann kah kiōng-beh tòng
bē tiâu.

論真講起來，
Lūn-tsin kóng --khí-lâi,

讀暗學仔予阿母心情加誠好，
thák àm-òh-á hōo a-bú sim-
tsing ke tsiānn hó,

逐工精神百倍。
tāk kang tsing-sin pah
puē.

阿母講：
A-bú kóng:

「學問是讀冊來的，
“Hák-būn sī thák-tsheh lâi
ê,

智慧是見識來的。
tì-huī sī kiàn-sik lâi ê.

食一歲，
Tsiáh tsit huè,

學一歲。」
òh tsit huè.”

讀暗學仔毋但會當學著智識，
Thák àm-òh-á m̄-nā ē-tàng
òh-tiòh tì-sik,

閣會當交著朋友，
koh ē-tàng kau-tiòh pīng-
iú,

人生嘛加誠有意義。
jîn-sing mā ke tsiānn ū ì-
gī.